

Wspólną cechą układów opisywanych w dziale „Miniprojekty” jest łatwość ich praktycznej realizacji. Zmontowanie układu nie zabiera zwykle więcej niż dwa, trzy kwadransy, a można go uruchomić w ciągu kilkunastu minut.

Układy z „Miniprojektów” mogą być skomplikowane funkcjonalnie, lecz łatwe w montażu i uruchamianiu, gdyż ich złożoność i inteligencja jest zawarta w układach scalonych. Wszystkie układy opisywane w tym dziale są wykonywane i baane w laboratorium AVT. Większość z nich znajduje się w ofercie kitów AVT, w wyodrębnionej serii „Miniprojekty” o numeracji zaczynającej się od 1000.

Konwerter U/f

W elektronice często zachodzi potrzeba zamiany jednej wielkości na drugą. Jedną z najczęściej spotykanych konwersji jest zamiana napięcia na postać cyfrową lub danych cyfrowych na postać analogową.

Bardzo często stosowana jest także zamiana temperatury na napięcie czy bezpośrednio na postać cyfrową. Stosowanie konwersji podyktowane jest koniecznością dopasowania różnych grup układów do wspólnej pracy.

Rekomendacje:

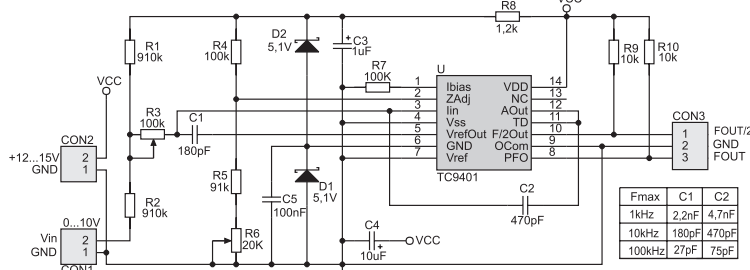
prezentowany konwerter umożliwia zamianę napięcia wejściowego na proporcjonalną do niego częstotliwość – może więc służyć do wygodnego wykonania woltomierza z wykorzystaniem dowolnego miernika częstotliwości.

PODSTAWOWE PARAMETRY

Płytką o wymiarach 53 x 39 mm
Zasilanie +12...+15 V
Zakres napięć wejściowych 0...+10 V
Trzy zakresy przetwarzania 0..1 kHz, 0...10 kHz, 0...100 kHz
Dwa wyjścia FOUT i FOUT/2
Współczynnik wypełnienia przebiegu na wyjściu FOUT/2 wynosi 50 %

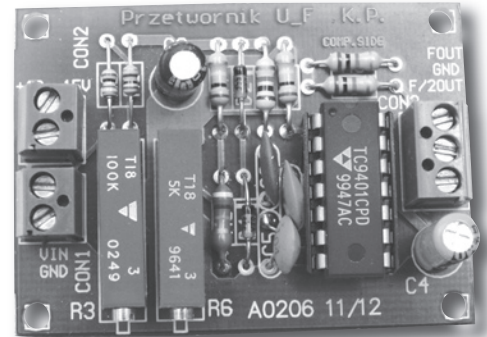
W ofercie handlowej AVT jest dostępna:
- [AVT-1414A] płytką drukowaną

Rys. 1. Schemat elektryczny konwertera U/f

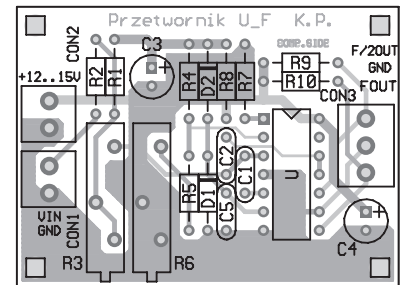
Schemat elektryczny konwertera przedstawiono na rys. 1. W typowej konfiguracji układ TC9401 powinien być zasilany dwoma napięciami: dodatnim i ujemnym. Aby uprościć układ zasilania wykorzystywane jest pojedyncze napięcie zasilania, a do poprawnej pracy zastosowane zostało przesunięcie poziomu masy zasilania układu. Do tego celu służą diody Zenera D1 i D2. Układ TC9401 zasilany jest napięciem wejściowym, a poprzez diody Zenera wytwarzane jest napięcie 5 V oraz 10 V. Wytworzone napięcie 5 V stanowi masa układu TC9401 (GND), natomiast wejście V_{ref} podłączone jest do masy zasilania, dlatego wejście V_{ref} w stosunku do masy układu ma potencjał $-5 V$, więc układ pracuje tak, jakby był zasilany napięciem symetrycznym $\pm 5 V$. Potencjometr R3 umożliwia regulację maksymalnej częstotliwości na wyjściu. Rezystory R4, R5 i potencjometr R6 pracują natomiast w obwodzie zerowania. Potencjometr R6 umożliwia zerowanie układu – ustawienie częstotliwości 0 Hz na wyjściu dla napięcia wejściowego równego 0 V. Wyjścia generowanej częstotliwości są typu otwarty kolektor, dlatego wymagają podciągania do plusa zasilania.

Po prawidłowym zmontowaniu układu (rys. 2) można przejść do kalibracji przetwornika. Do tego będzie potrzebny woltomierz i miernik częstotliwości. Do złącza CON2 należy dołączyć napięcie zasilania o wartości 12...15 V, cały układ pobiera prąd o wartości około 5 mA. W pierwszej kolejności należy wyzerować przetwornik, w tym celu wejście V_{in} należy zwrzeć do masy. Do wyjścia F_{out} należy podłączyć miernik częstotliwości i potencjometr R6 wyregulować tak, aby częstotliwość wyjściowa wy-

nosiła 0 Hz. Przy czym należy ustawić stan na pograniczu generowania przebiegu, a braku sygnału. Po wyzerowaniu przetwornika należy ustawić maksymalną częstotliwość generowanego sygnału poprzez ustawienie na wejściu V_{in} napięcia o wartości 10 V i ustawienie potencjometru R3 tak, aby miernik częstotliwości wskazywał częstotliwość dokładnie 10 kHz.

KP

Rys. 2. Rozmieszczenie elementów na płytce przetwornika

WYKAZ ELEMENTÓW

Rezystory

- R1, R2: 910 kΩ
- R3: potencjometr wieloobrotowy Hellitrim – 100 kΩ
- R4: 100 kΩ
- R5: 91 kΩ
- R6: potencjometr wieloobrotowy Hellitrim – 20 kΩ
- R7: 100 kΩ
- R8: 1,2 kΩ
- R9, R10: 10 kΩ

Kondensatory

- C1: 180 pF
- C2: 470 pF
- C3: 1 μF/25 V
- C4: 10 μF/25 V
- C5: 100 nF

Półprzewodniki

- D1, D2: Diody Zenera 5,1 V
- U: TC9401CPD

Inne

- CON1...CON3: ARK2 (3,5 mm) Podstawka DIP14

Elektroniczna blokada do samochodu

W dobie rozbudowanych systemów alarmowych, projekt prezentowany w artykule – ze względu na swoją prostotę – nie wygląda zbyt „poważnie”. Jak jednak pokazuje życie, proste pomysły bywają niezwykle skuteczne.

Rekomendacje:

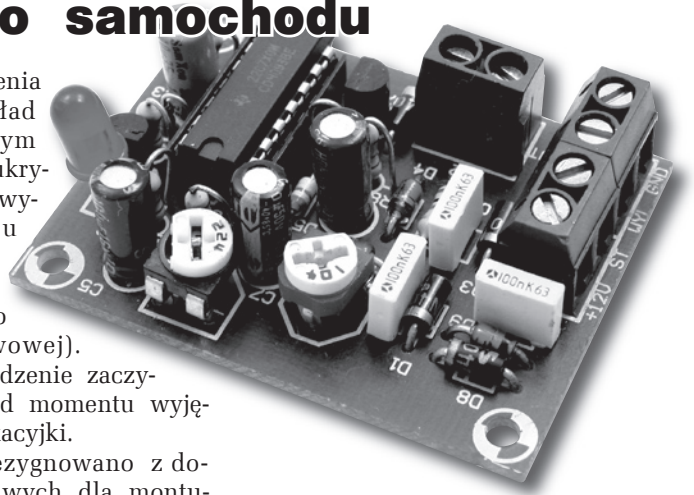
za pomocą prezentowanego w artykule urządzenia, Czytelnicy obawiający się kradzieży swoich pojazdów mogą je tanio i przy tym bardzo skutecznie, przed nią zabezpieczyć.

Z punktu widzenia elektrycznego, układ ten nie jest niczym innym jak tylko ukrytym włącznikiem wybranego zespołu samochodu (np. rozrusznika, układu zapłonowego lub pompy paliwowej).

Prezentowane urządzenie zaczyna chronić auto od momentu wyjęcia kluczyka ze stacyjki.

W układzie zrezygnowano z dodatkowych, uciążliwych dla montującego wskaźników, sygnalizatorów (choć można wykorzystać jak sygnalizator stanu pracy diodę LED) i klawiatur – jego obecność pozostaje więc niewidoczna. Jedynym wymaganym czujnikiem jest włącznik świateł stopu, dostarczający napięcia do ukrytego przycisku.

Po przekręceniu kluczyka w stacyjce do pozycji „zapłon”, napięcie pokładowe zostaje doprowadzone do końcówki ST. Jak długo pedał hamulca razem z ukrytym przyciskiem nie jest naciskany, potencjał w punkcie Wyl pozostaje niewielki. Stan wyjścia bramki IC1a pozostaje niezmienny – tranzystor T2 nie przewodzi. Po naciśnięciu hamulca i uruchomieniu ukrytego przycisku kondensator C6 ładuje się poprzez PR1 dopóki wyjście IC1a nie zmieni stanu na niski. Wtedy tranzystor T2 otrzymuje napięcie bazy poprzez inwerter IC1b, włącza się i uaktywnia przekaźnik, który zamyka, na przykład, obwód zasilania cewki zapłonowej. Potencjometr PR1 umożliwia regulację czasu opóźnienia zadziałania blokady.

dy LED gdy blokada jest aktywna. Potencjometr PR2 umożliwia regulację czasu wysterowania przekaźnika po wyjęciu kluczyka ze stacyjki, co może być przydatne np. wtedy gdy z jakiegoś powodu nie możemy uruchomić samochodu. Decyzję o tym, czy diodę LED umieścić na desce rozdzielczej samochodu pozostawiam Czytelnikom.

Grzegorz Becker

WYKAZ ELEMENTÓW

Rezystory

- R1, R5..R8: 4,7 kΩ
- R2: 1 kΩ
- R3: 330 kΩ
- R4: 33 kΩ
- PR1: 100 kΩ
- PR3: 220 kΩ

Kondensatory

- C1, C2, C4: 100 nF
- C3: 10 μF/16 V
- C5: 100 μF/25 V
- C6: 22 μF/16 V

Półprzewodniki

- D1, D3, D7, D8: 1N4001
- D2, D4, D9: diody Zenera 15 V/ 200 mW
- D5: 1N4148
- D6: dioda LED
- T1, T2: BC547B
- IC1: 4093

Inne

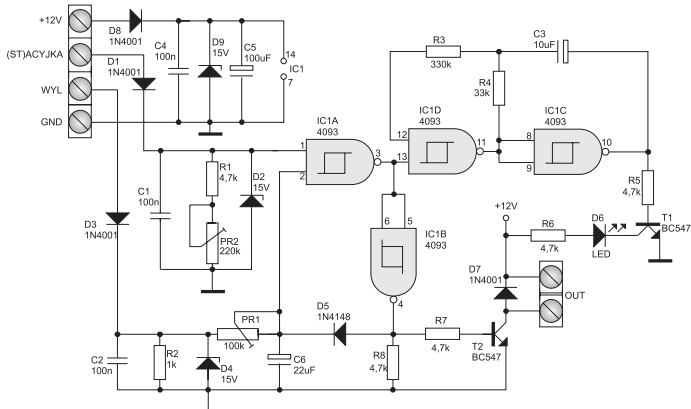
- Złącza ARK2 3 szt.

PODSTAWOWE PARAMETRY

- Płytką o wymiarach 51 x 38 mm
- Zasilanie +12 V
- Prosty montaż
- Blokada dowolnie wybranego podzespołu
- Sygnalizacja blokady diodą LED
- Duża trudność wykrycia przez złodzieja

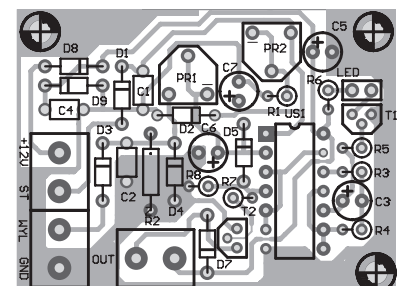
W ofercie handlowej AVT jest dostępna:

- [AVT-1413A] płytka drukowana
- [AVT-1413B] kompletny kit

Rys. 1. Schemat elektryczny układu

ukrytego przycisku. Wyjęcie kluczyka ze stacyjki spowoduje zmianę stanu wyjścia bramki IC1a – rozłączenie przekaźnika, a w efekcie rozłączenie blokady. Pozostałe dwie bramki układu scalonego tworzą oscylator. Powoduje on miganie di-

Rys. 2. Schemat montażowy płytki drukowanej